

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

«___» _____ 20__ р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності облік і аудит

за темою:

«Облік і аудит виробничих запасів (на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»

Виконавець

студентка обліково-економічного
факультету

групи 42

Кондратюк Єлизавета Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., ст.. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Бойко Ольга Станіславівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	6
1.1. Економічна сутність, класифікація та оцінка виробничих запасів.....	6
1.2. Синтетичний та аналітичний облік запасів	11
1.3. Окремі проблемні питання обліку виробничих запасів	18
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ТОВ «ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД»	22
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	22
2.2. Документальне оформлення операцій з обліку запасів на ТОВ «Телекард-Прилад»	30
2.3. Облік руху виробничих запасів на підприємстві та напрямки його удосконалення	36
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА АУДИТ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ В ТЕОРІЇ ТА НА ПРАКТИЦІ	42
3.1 Мета, завдання та джерела аудиту виробничих запасів	42
3.2 Аудит надходження та вибуття виробничих запасів	46
3.3 Аналіз ефективного використання запасів підприємства	50
ВИСНОВКИ	57
Список використаних джерел	62
Додатки	65

ВСТУП

Актуальність теми. Управління виробничими запасами займає важливе місце в системі управління фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання. Для ритмічної роботи та раціонального використання грошових коштів, як фінансових факторів підвищення рівня прибутковості підприємства, необхідно забезпечити функціонування чітко відпрацьованої системи бухгалтерського обліку, яка є джерелом інформації для прийняття управлінських рішень. Виробничі запаси – є найбільш важливою та значною частиною в активах господарств. Завдяки досконалій організації обліку виробничих запасів досягається зниження рівня їх витрачання, скорочується час на опрацювання інформації для підвищення оперативності формування облікових даних, необхідних для контролю й прийняття управлінських рішень. Оскільки вони є складовою при формуванні собівартості готової продукції підприємства, то важливо приділяти значну увагу обліку, аудиту та аналізу запасів. Зокрема, зростає роль системи внутрішнього контролю за використанням виробничих запасів.

Через різноманіття форм власності, посилення впливу підприємств на управління економікою, галузеві особливості виробництва вимагають альтернативних, інколи навіть і багатоваріантних підходів під час вирішення конкретних питань з методів і техніки ведення обліку виробничих запасів.

Необхідність дослідження даної теми та правильність застосування її на практиці зростає з кожним роком. На сьогоднішній день існують певні проблеми в обліку запасів, це пов'язано з потребою швидкої та достовірної інформації. Тому важливо вирішити питання з пристосування сучасної системи обліку запасів до сучасних потреб менеджменту.

Основні теоретичні та методологічні засади обліку та аналізу у різні часи досліджувалися такими вченими як М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, О.І. Гадзевич,

С.Ф. Голов, М.Я Дем'яненко, Н.М. Малюга, М.Ф. Огійчук. І.Б. Садовська, М.Я. Штейман та інші.

Проте, низка питань щодо розкриття сутності поняття «виробничі запаси», їх класифікації, оцінки, обліку та аудиту виробничих запасів на підприємствах не достатньо досліджена й залишається невирішеною.

Актуальність окреслених питань зумовили вибір теми, завдання, об'єкт і предмет дослідження.

Мета дослідження. Метою роботи є вивчення теоретичних основ та методичних аспектів обліку, аналізу і аудиту операцій з виробничими запасами на конкретному підприємстві та виявлення шляхів їх подальшого вдосконалення.

Для досягнення мети ми поставили перед собою такі **завдання** дослідження:

- дослідити економічну сутність виробничих запасів та їх основні класифікаційні ознаки в сучасних умовах господарювання;
- проаналізувати загальні теоретичні засади обліку виробничих запасів;
- визначити проблемні питання обліку виробничих запасів;
- надати організаційно-економічну характеристику підприємства, проаналізувати основні показники його діяльності;
- визначити особливості використання виробничих запасів та відображення їх в обліку та звітності підприємства
- надати оцінку діючій практиці обліку виробничих запасів;
- провести аналіз ефективності використання виробничих запасів;
- висвітлити шляхи вдосконалення обліку, контролю і аналізу виробничих запасів;
- дослідити методичні аспекти аудиту виробничих запасів.

Об'єктом дослідження є процес інформаційного забезпечення системи обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та організаційно-практичні аспекти обліку та аудиту операцій з виробничими запасами у ТОВ «Телекард-Прилад».

Методи дослідження. У процесі дослідження використано як загальні так і спеціальні методи дослідження: синтез – для узагальнення різних аспектів обліку і аудиту виробничих запасів; системний аналіз – для деталізації об'єкту дослідження; інформаційне моделювання – для забезпечення дослідження нормативно-довідковими матеріалами; абстрагування – для формування узагальнених висновків на основі системного аналізу і синтезу теорії та практики організації системи обліку виробничих запасів; аналітичні розрахунки; конструктивний метод – для групування пропозицій щодо вдосконалення обліку виробничих запасів.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою роботи є нормативні та законодавчі акти, що регламентують облік, аудит та аналіз запасів, а також роботи вчених, які займались вивченням обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів, матеріали навчальних посібників і також інформація з мережі Інтернет.

ВИСНОВКИ

У випускній роботі розглянуті теоретичні основи обліку виробничих запасів, а також облік виробничих запасів на практиці. Об'єктом дослідження є ТОВ «Телекарт-Прилад». Основним напрямом діяльності підприємства є розробка і виробництво комплексних, автоматизованих системних проектів для телекомунікаційної галузі, енергетики, транспорту, комунальних господарств. Середньооблікова чисельність працівників у 2017 році склала 255 чоловік.

У першому розділі роботи розглянуто теоретичні аспекти обліку виробничих запасів, згідно з П(с)БО та МСФЗ, а також розглянуто проблемні питання, які теоретично можуть зустрічатися на практиці. Порівнявши думки різних авторів, щодо значення виробничих запасів, прийшли до висновку, щодо актуальності даної теми.

У другому розділі роботи розглянуто діюча практика обліку виробничих запасів на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад», а саме організаційно-економічну характеристику підприємства, документальне оформлення обліку виробничих запасів та рух виробничих запасів на даному підприємстві.

Проаналізувавши ситуацію, щодо обліку виробничих запасів прийшли до висновку, що через недосконалість системи обліку виникає несвоєчасне надходження інформації і звітів. Тому ми розробили графік документообігу на всіх стадіях обліку і виробництва. Також залишаються дискусійними питання, щодо обліку запасів на складах. Для вирішення деяких проблем, необхідно впровадити автоматизовані системи для ефективності отримання достовірної інформації про рух та залишки запасів, підвищення контролю за операціями пов'язані з надходженням, переміщенням та вибуттям запасів.

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться в автоматизованому режимі.

У третьому розділі роботи розглянуті питання пов'язані з теоретичними аспектами проведення аудиту виробничих запасів на підприємстві, а також

методика аудиту, який проводиться на ТОВ «Телекарт-Прилад». Важливе місце займає аналіз обліку виробничих запасів на підприємстві та взагалі його діяльності.

Ми провели аналіз динаміки структури активів, в результаті чого, можна зробити висновки, що більшу частину активів займають оборотні активи, при чому на кінець 2017 року їх частка в загальній структурі активів зросла на 4,77 п.п..

Також ми розрахували коефіцієнти оборотності запасів за 2016 та 2017 роки, в результаті чого, можна зробити висновки, що у 2017 році коефіцієнт виріс на 1,1 оборот, що свідчить про покращення організації взаємозв'язків з клієнтами.

Важливим елементом при аналізі підприємства є розрахунок матеріалоємності та матеріаловіддачі, що свідчать про матеріальні витрати на виробництво продукції, а також їх частку у собівартості виготовленої продукції. Матеріаломісткість знизилась у 2017 році, що свідчить про зменшення матеріальних витрат на виготовлення продукції. А зниження матеріаловіддачі свідчить про певні недоліки, на які підприємство повинно звернути увагу.

При аналізі підприємства було розраховано показники ліквідності, в результаті чого можна сказати, що ТОВ «Телекарт-Прилад» є ліквідним підприємством, тобто підприємство спроможне покривати свої зобов'язання за рахунок активів.

Для визначення рентабельності підприємства були розраховані показники рентабельності за три роки (2015-2017рр.). В результаті чого, можна зробити висновки, щодо росту рентабельності реалізації, рівня рентабельності, а також рівня загальної рентабельності основних засобів у 2017 році, у порівнянні з 2016 і 2015 роками.

Проаналізувавши, ТОВ «Телекард-Прилад», що задля збільшення рентабельності виробництва необхідно більш раціонально використовувати матеріальні запаси, зменшити відходи, або ж переробляти вторинну сировину.

На підставі техніко-економічних показників ТОВ «Телекарт-Прилад», можна побачити, що чистий дохід від реалізації у 2017 році в порівнянні з 2015 роком виріс на 47722 тис. грн., а у порівнянні з 2016 роком – трішки знизився на 3385 тис. грн., але собівартість виробленої продукції у 2017 році знизилась у порівнянні з 2016 роком.

Оскільки облік виробничих запасів є трудомісткою ділянкою на якій зустрічаються недоліки, пов'язані з отриманням недостовірної інформації і в результаті чого виникають великі втрати виробничих запасів.

Однією з умов правильного здійснення бухгалтерського обліку є наявність і достовірність первинних документів. У ТОВ «Телекарт-Прилад» існують випадки, коли у первинних документах з обліку виробничих запасів та МШП, як отриманих від постачальників, так і складених на підприємстві, мали місце незаповнені реквізити. Тому Службам, відповідальним за здійснення господарських операцій з іншими підприємствами, слід затвердити чіткі інструкції на те, якою має бути документація, яка приймається від інших організацій. З метою недопущення недостач малоцінних і швидкозношуваних предметів, переданих в експлуатацію, бухгалтерії варто посилити контроль за видачою таких МШП за місцями експлуатації шляхом проставлення в облікових картках розписок працівників в отриманні МШП, відміток про переміщення МШП між структурними підрозділами, а також складання актів на їх списання у разі непридатності до експлуатації.

При надходженні палива ТОВ «Телекарт-Прилад» не розподіляє його на таке, що є зберігається на складі ТОВ «Телекарт-Прилад» та паливо, придбане у вигляді талонів. Тому ми рекомендуємо виділити аналітичні рахунки для окремого обліку цих видів палива.

Також негативним аспектом у підприємства є рівень оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємства.

Для покращення обліку і зменшення втрат виробничих запасів необхідно:

- розробити посадові інструкції, в яких необхідно вказати термін і порядок реєстрації даних;
- застосовувати систему заохочень і покарань для робітників;
- застосування автоматизовані форми документування;
- застосовувати графік документообігу з обліку запасів.

Для покращення обліку на підприємстві та ефективного використання виробничих запасів необхідно створити ефективну систему управління запасами, яку можливо було б контролювати та яка забезпечувала би зв'язок між персоналом та керівництвом для прийняття більш вигідних рішень, щодо закупівель та зберігання виробничих запасів.

При проведенні аудиту виробничих запасів з'ясовано, що на підприємстві впроваджено передові методи організації, технології виробництва і праці, що сприяють зниженню норм витрат.

Список використаної літератури

1. Артем'єва Л. Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів / Л. Артем'єва // Баланс. – 2008. - № 53. – С. 24-25.
2. Багрій К.Л. Поняття матеріальних запасів підприємства: необхідність їх створення / К.Л. Багрій // Науковий вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. – Чернівці : Книги ХХІ, 2011. – Вип. IV Економічні науки. – С. 104–109.
3. Бутинець Ф. Ф. Аудит і ревізія підприємницької діяльності : [навчальний посібник] / За ред. Бутинця Ф. Ф. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 416 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: ПКУ «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Бутинець Ф.Ф. – [5-те вид., перероб. і доп.]. – Житомир: ПП «Рута», 2015– 912с
5. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець – 2-е вид. перероб. та доп. – Житомир: ПП «Рута», 2012. – 672с.
6. Васьковська М. С. Особливості організації обліку запасів в комп'ютерній управлінській системі «1С: Підприємство 8.1» / М. С. Васьковська // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 6. – С. 90–94.
7. Волкова Н.А. Організація та методика економічного аналізу: навчальний посібник / Н.А. Волкова, Н.Е. Подвальна – Одеса, ОДЕУ, ротапринт, 2013. – 267 с.
8. Гриліцька А.В. Шляхи подолання проблем ведення обліку виробничих запасів в Україні / А.В. Гриліцька, Н. Малова. – Збірник наукових праць ЧДТУ, вип. 36, ч. III
9. Давидов Г. М. Аудит : [Навч. підручник] / Г. М. Давидов – К.: Знання 2014 р. – 511 с.

10. Данилочкина О. В. Актуальні проблеми організації і ведення обліку виробничих запасів підприємствами України / О. В. Данилочкина В. О. Голод. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum
11. Дорош Н.І. Методологічні та організаційні аспекти аудиту: дис. докт. екон. наук: 08.06.04 / Н.І. Дорош. – К., 2004 – 445 с.
12. Дорфман В. Облік матеріальних витрат в промисловості / Дебет-Кредит. – 2002. - №10. – С. 34-40.
13. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс] // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
14. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : [навч. посіб.] / С. В. Івахненко. – 4-те видання виправлене і доповнене – К. : Знання-Прес, 2012. – 349 с.
15. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. Наказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.99 р. // Українська інвестиційна газета – 2000. -№3. – С.7-32.
16. Князюк І. Актуальні проблеми обліку виробничих запасів на підприємствах України / І. Князюк // Удосконалення обліку й аналізу в системі управління підприємства. – 2012. – 565 с.
17. Корягін М. В. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності [Текст]: монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцик. - Київ: Інтерсервіс, 2016. – 276 с.
18. Контроль фінансової звітності та правильності її складання : [навч.-метод. посіб.] / За ред. Кужельний М.В., Калюга Є.В. – К. : 2013р. – 240 с
19. Кравець М. О. Сучасні проблеми та напрямки вдосконалення обліку виробничих запасів на підприємстві / М. О. Кравець, І. В. Олініченко [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.confcontact.com/2013_04_04_zhv/14_Kravec.htm.
20. Кужельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку: / М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. Підручник. – К.: КНЕУ, 2015. – 334 с.

21. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 670 с.
22. Ловска І. Д. Організація та ведення обліку виробничих запасів в інформаційному середовищі / І. Д. Ловска [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal
23. Малюга Н. М. Шляхи удосконалення оцінки в бухгалтерському обліку: Теорія, практика, перспективи / Н. М. Малюга. – Житомир: ЖІТІ, 2017. – 384 с.
24. МСФЗ 2 «Запаси» [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_021
25. Охрамович О. Вдосконалення нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку в Україні / О. Охрамович // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 7. – С. 30-33.
26. Пархоменко В. Удосконалення бухгалтерського обліку запасів / В.Пархоменко// Бухгалтерський облік і аудит: науково-практичний журнал. – 2016. – № 7-8. – С. 2-3.
27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 07.07.1999 №163 [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
28. Петрик О. А. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності : навч. посіб. / О. А. Петрик, В. Я. Савченко, Д. Є. Свідерський / за заг. ред. О. А. Петрик. – К. : КНЕУ, 2017. – 472 с.
29. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затв. Наказом Міністерства фінансів України №291 від 30.11.99 р. // Українська інвестиційна газета – 2000. - №3. – С.2 – 6.
30. Податковий кодекс України від 2.12.2010 №13-14, №15-16, №17, ст.112 [Електронний ресурс]/ Верховна рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

31. Приймак О. Ю. Методичні процедури управлінського обліку виробничих запасів в логістиці та управлінні підприємством / О. Ю. Приймак [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua>
32. Савченко В.Я. Аудит: Навч. Посібник / В.Я. Савченко – К.: КНЕУ, 2002. – 322 с.
33. Садовська І. Б., Божидарнік Т. В., Нагірська К. Є. Бухгалтерський облік [Навч. посіб.] – К. : Центр учбової літератури, 2013. — 688 с.
34. Світлична В.Ю. Актуальні проблеми організації і ведення обліку виробничих запасів підприємствами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economyconfer.com.ua/full_article/716/.
35. Симоненко Н.Н. Основы аудита: Учеб. пособие. / Н.Н. Симоненко – Комсомольск-на-Амуре: Комсомольский-на-Амуре гос. техн. ун-т, 2014. – 133 с. 87.
36. Сопко В. В. Бухгалтерський облік :[Навч. посіб.] / В. Сопко. – [3-тє вид., перероб. і доп.]. – К. : КНЕУ, 2014. – 578 с
37. Сухарева Л. А. Контроль и ревизия : [Практикум: Учеб. посіб.] / За ред. Сухарева Л. А., Петренко С. Н. – К. : Знання, 2013р. – 202 с.
38. Усач Б. Ф. Аудит: Навч. посіб. / Б.Ф.Усач – 2-ге вид., стер. – К.: Знання–Прес, 2003. – 223 с
39. Цвентарна В. Питання ведення обліку виробничих запасів на підприємстві / В. Цвентарна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sophus.at.ua>
40. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 535 с.